

UA-EU: ICE

Jean Monnet
Module

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

 National Office
Erasmus+ UA
erasmusplus.org.ua

Збірник матеріалів Міжнародної онлайн-конференції

«ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ»

*у межах реалізації проєкту програми ERASMUS+
Jean Monnet Module*

*«Україна – ЄС: міжкультурна комунікація в освіті»
(620354-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE)*

16–17 травня 2023 року

Слов'янськ–Дніпро – 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»,
Кафедра теорії і практики початкової освіти

«ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ПЕДАГОГА В УМОВАХ
ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ»

матеріали
Міжнародної онлайн-конференції

*в межах реалізації проєкту Програми Європейського Союзу Еразмус+
напряму Жан Моне Модуль «Україна – ЄС: міжкультурна комунікація в
освіті» (620354-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE)*

16–17 травня 2023 року

Слов'янськ–Дніпро – 2023

УДК 378 (06)

П27

**Рекомендовано до друку вченою радою
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
(протокол № 8 від 25.05.2023 р.)**

Рецензенти:

І. А. Хижняк – докторка педагогічних наук, професорка, декан факультету початкової, технологічної та професійної освіти Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»;

Л. О. Кухар – кандидатка педагогічних наук, провідна фахівчиня відділу банку тестових завдань та психометричного аналізу Українського центру оцінювання якості освіти.

***Професіоналізм педагога в умовах європейських цифрових інновацій* : матеріали Міжнародної онлайн-конференції, м. Слов'янськ, м. Дніпро, 16–17 травня 2023 року / відп. ред. О. Хващевська. Слов'янськ, 2023. 223 с.**

Збірник містить тези наукових доповідей учасників Міжнародної онлайн-конференції «Професіоналізм педагога в умовах європейських цифрових інновацій» в межах реалізації проекту Програми Європейського Союзу Еразмус+ напрямку Жан Моне Модуль «Україна – ЄС: міжкультурна комунікація в освіті» (620354-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE), яка відбулася 16–17 травня 2023 року в Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет». Матеріали конференції розкривають широке коло питань: перспективні напрями розвитку освіти в умовах її реформування та інтернаціоналізації, створення цифрового освітнього середовища в закладах освіти різних рівнів, стратегії міжкультурної комунікації в педагогічній освіті в євроінтеграційному контексті, цифрові форми міжкультурної комунікації як відповідь на процеси глобалізації сучасної освіти та науки, інноваційний розвиток системи вищої освіти в соціокультурному вимірі, інновації в системі неперервної педагогічної освіти на сучасному етапі її модернізації, медіаосвіта й медіаграмотність в європейському вимірі тощо.

Матеріали розраховані на здобувачів магістерського та освітньо-наукового рівнів вищої освіти, науковців, представників усіх ланок і галузей освіти.

Відповідальність за наукову коректність і оригінальність текстів несуть їхні автори.

© Кафедра теорії і практики початкової освіти, 2023

© ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2023

ЗМІСТ

Алдангарова К.Д. АКТУАЛЬНІСТЬ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ МОБІЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ».....	7
Бадер С.О. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ЧИННИК БЕЗПЕКИ ОСОБИСТОСТІ.....	10
Бескорса О.С. DIGITAL TRANSFORMATION – A WAY TO KEEPING SYSTEM OF EDUCATION IN UKRAINE RESILIENT.....	13
Бедіна С.О., Пашко Л.В. СУЧАСНИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МНЕМОТЕХНІКИ В РОБОТІ НАД РОЗВИТКОМ ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	16
Богдан О.О. СТВОРЕННЯ ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ РІЗНИХ РІВНІВ.....	21
Бойка О.А. INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE AS A TOOL OF THE INTERNATIONALIZATION IN EDUCATION.....	27
Бойко І.В. СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	29
Бойчук І.І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	32
Бондаренко А.В. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧИТЕЛЯ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ МЕДІАІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	34
Варченко К.В., Федь І.С. ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТАКТНОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ У ЗВО.....	37
Васютіна Т.М. ЦИФРОВЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	42
Вікторенко І.Л., Клімашевська Г.Р. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ НУШ ДО КРЕАТИВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..	44
Власенко С.В. ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ ЦИФРОВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ШКОЛАХ МИСТЕЦТВА.....	47
Гаврілова Л.Г. ПРОЄКТ «УКРАЇНА – ЄС: МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В ОСВІТІ» (2020–2023): ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ, ВИКЛИКИ І ПЕРСПЕКТИВИ.....	50
Головань М.М. РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	54
Гринюк Д.Ю., Степанець І.О., Борисова О.В. ЄВРОПЕЙСЬКА МЕДІАОСВІТА ТА ВЛАСНИЙ ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ ДОСВІД ВИКЛАДАЧІВ ЗВО У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ.....	58
Грищенко Т.А. ОСОБЛИВОСТІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	63
Данилюк А.К. СУЧАСНЕ БАЧЕННЯ РОЛІ ТА ЗНАЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЦІЛІСНОЇ КАРТИНИ СВІТУ.....	66
Даўгала В.І. ПРАКТЫЧНЫЯ АСПЕКТЫ ВИВУЧЕННЯ БЕЛАРУСЬКИХ НАЗОУНІКАЎ.....	68
Дебкалюк Л.М. ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	70
Дженджеря М.В. МЕДІАОСВІТА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА.....	74

Елькін О.Б. МОДЕЛЬ КРОССЕКТОРАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА ДЕРЖАВИ І ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЩОДО ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ ПРОГРАМИ СЕЕН.....	76
Зенченко Т.Ф. ІННОВАЦІЙНИЙ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИЙ ПРОСТІР І ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	80
Зубарева О.Г., Гранат А.В. АРТТЕРАПІЯ ЯК ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧА ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ В ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	83
Кінах Н.В. AGILE-ТЕХНОЛОГІЯ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....	85
Ключник Р.М. НОВИННИЙ ДИСКУРС ТА ЙОГО РОЛЬ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	88
Клямар А.О. ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ КАРТ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ МНОЖИНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	91
Коваленко К.М. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ТА НАУКОВОЇ ЕТИКИ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	94
Колесник З.Р. ЗМІСТ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	96
Коломосць Ю.В. ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ КУЛЬТУРИ УЧНІВ 5–9 КЛАСІВ НА УРОКАХ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ.....	99
Коркішко О.Г., Трецапов В.О. НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ЯК СКЛАДНИК ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК SOFT SKILLS МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	103
Корягіна Н.В. ЕКОЛОГІЧНЕ ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	106
Котенко О.М. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ.....	111
Кравцова С.О. РОЛЬ ЦИФРОВОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ФОРМУВАННІ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В УЧНІВ ПЕРШОГО ЦИКЛУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	114
Кузнецова Г.П. ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ КЕЙС ЯК СКЛАДНИК МЕТОДИЧНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ ФОНЕТИКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ.....	116
Куліш Л.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	121
Лідіч А.В. СНАТГРТ ЯК ЕЛЕМЕНТ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	124
Лобачова І.М. «НАУКОВА КОМУНІКАЦІЯ» У ФОРМУВАННІ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	127
Лупол К.Л. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОЛОГО-ПРИРОДНИЧІЙ ОСВІТІ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	129
Ляшова Н.М. СИСТЕМА УСНИХ ОБЧИСЛЕНЬ У ПОЧАТКОВОМУ КУРСІ МАТЕМАТИКИ.....	131
Маршалюк А.І., Роздимаха А.І. ВИКОРИСТАННЯ МУЗИЧНО-РИТМІЧНИХ ВПРАВ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО»....	135
Мила О.В., Хащевська О.О. ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	137

Михальова А.О. ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ МЕДІАОСВІТИ.....	140
Мордощева Н.В. ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ПОЧАТКОВА ОСВІТА» НА ЗАНЯТТЯХ ФІЛОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ.....	145
Налескіна Д.М. ДІЯЛЬНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ НУШ.....	147
Плахотський О.В. АКАДЕМІЧНА І ЦИФРОВА КОНЦЕПЦІЯ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ПІДГОТОВКИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	149
Помірча С.В., Пристинська В.В. ПЕРЕВАГИ СТОРІТЕЛІНГУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НУШ.....	154
Починкова М.М. ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ГРОМАДЯН ЯК СУЧАСНА ОСВІТНЯ СТРАТЕГІЯ.....	156
Притуляк Т.В. ВПЛИВ УКРАЇНСЬКОЇ КАЗКИ НА РОЗВИТОК ДИТИНИ.....	158
Рисюкова А.К. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ СЕЕН В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	163
Стеланчук О.В. СТВОРЕННЯ ОСВІТНЬОГО МЕДІАКОНТЕНТУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ СПОСІБ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТКУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ.....	169
Сушкова В.О. ДИДАКТИЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНИХ УМІВ УЧНІВ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	171
Ткаченко О.С., Безкорвайна Ю.А. ІНТЕРАКТИВНІ АРКУШІ LIVEWORKSHEETS ЯК ЦИФРОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАНУРЕННЯ ДО ІНТЕГРАЦІЇ.....	175
Харитошина В.Ю. ДІАГНОСТИКА РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ.....	177
Хребтова К.В. ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ЗДОБУВАЧА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	181
Цалапова О.М. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЗНАЙОМЛЕННЯ З БІОГРАФІЄЮ ПИСЬМЕННИКА НА УРОКАХ ЧИТАННЯ.....	184
Чугай С.М. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	186
Чурикова-Кушнір О.Д., Софроній З.В. ПРОБЛЕМА ВИКОНАВСЬКОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	189
Шехаціова С.О. TEACHER'S PERSONALITY IN EDUCATIONAL MANAGEMENT AND LEADERSHIP IN EUROPEAN SOCIETY.....	192
Шолудько Х.О. ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛЕЙ ТЕХНОЛОГІЇ КОНТЕКСТНОГО НАВЧАННЯ У ПРОЦЕС РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	195
Шульга О., Одерій Л.Є. РОЗВИТОК ХУДОЖНІХ ЗДІБНОСТЕЙ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	198
Юр'єва К.А. МІЖНАРОДНИЙ КОНТИНГЕНТ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ОСВІТНІЙ РЕСУРС.....	200
Юркова А.В. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ХОРЕОГРАФІВ В КРАЇНАХ БАЛТІЇ.....	204

ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ГРОМАДЯН ЯК СУЧАСНА ОСВІТНЯ СТРАТЕГІЯ

Починкова М. М.

*Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»*

За часи незалежності України її система освіти весь час зазнає реформувань: змінюються нормативно-правові документи, зміст і якість освіти, структура закладів освіти, з'являються нові технології, здійснюються кроки щодо інтеграції в Європейський освітній простір тощо. Однією з найбільш суттєвих реформ останнього часу, на нашу думку, є розбудова Нової української школи (НУШ).

Необхідність появи НУШ зумовлена низкою проблемних питань, визначених МОН України, які необхідно вирішити: «українська школа не готує до нових умов життя; спосіб навчання в сучасній українській школі не мотивує до навчання; педагогів деморалізує низький соціальний статус і рівень оплати праці; збільшується цифровий розрив між учителем і учнем; нерівний доступ до освіти; на території Європи 11-річна пострадянська школа залишилася лише в рф та Білорусі» [2, с. 12]. Мета ж сучасної освіти визначається відповідно до Закону України «Про освіту»: «Метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу Українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору» [2]. При цьому автори Концепції НУШ бачать випускників такої школи, як «освічених українців, всебічно розвинених, відповідальних громадян і патріотів, здатних до ризику та інновацій» [3], а отже випускник НУШ – це особистість, патріот, інноватор. Освітні стандарти НУШ ґрунтуються на «Рекомендаціях Європейського парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя». У Концепції НУШ визначено 10 ключових

компетенностей, які пронизують наскрізні вміння: уміння читати й розуміти прочитане; уміння висловлювати думку усно і письмово; критичне мислення; здатність логічно обґрунтовувати позицію; виявляти ініціативу; творити; уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення; уміння конструктивно керувати емоціями; застосовувати емоційний інтелект; здатність співпрацювати в команді [3, с. 12]. Цей проєкт стартував з 2018/2019 навчального року по всій Україні. Не пізніше 2029 р. очікуємо перших випускників дванадцятого класу НУШ.

Отже, одним з акцентів НУШ є «...різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України...» [3, с. 5]. Багаторічне дослідження проблеми формування критичного мислення дозволяє стверджувати, що саме воно відіграє одну з провідних ролей у формуванні громадянина.

Однак, реалізація Концепції НУШ, формування критично поміркованого громадянина, потребує докорінної зміни всієї вертикалі освіти й використання нової освітньої стратегії, спрямованої саме на вирішення цього завдання. Адже, виникає низка питань: як учитель може навчити критично розмірковувати, якщо його цього не навчили (курсів перепідготовки до викладання в НУШ для цього об'єктивно не достатньо)? Чи можлива пропедевтика критичного мислення в закладах дошкільної освіти? Чи достатньо навчання в школі, щоб підготувати громадянина, який здатний критично міркувати чи потрібно току підготовку продовжити далі? Чи готові університети до підготовки фахівців, які будуть володіти критичним мисленням? Чи здатні сьогодні самі викладачі вищої школи до критичного мислення? І це далеко не повний перелік запитань. Крім того, якщо перших випускників НУШ ми чекаємо лише в 2029 р., а закінчать заклади вищої освіти приблизно в 2033 р., то перші громадяни, які будуть «повноцінно» володіти критичним мисленням, з'являться лише через десять років. Але наша країна не може чекати цього так довго, адже володіння критичним мисленням, окрім іншого, є одним з чинників безпеки в умовах збройного насилля та інформаційної агресії, які зараз зазнає Україна.

Нову освітню стратегію, спрямовану на формування критичного мислення громадян, вбачаємо в активному впровадженні системи формування критичного мислення особистості, здійсненні такої роботи в усіх ланках освіти,

підготовці педагогічних працівників до реалізації цієї стратегії, розробці спеціальних курсів для педагогічних працівників і пересічних громадян, популяризації теорії і практики критичного мислення тощо.

Отже, вважаємо, що формування критичного мислення громадян є сучасною освітньою стратегією, яка не тільки створить умови для безпеки в умовах збройного насилля й інформаційної агресії, але й дозволить нам швидше інтегруватися в Європейський простір на всіх рівнях.

Література:

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 06.05.2023).
2. Калініна Л. Управління Новою українською школою. Порівняльна характеристика концептуальних змін. *Директор школи*. 2017. Січень. № 1–2 (793–794). С. 12–21.
3. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 06.05.2023).

Публікація містить результати досліджень, проведених при грантовій підтримці Національного фонду досліджень України за проєктом 2021.01/0021.

ВПЛИВ УКРАЇНСЬКОЇ КАЗКИ НА РОЗВИТОК ДИТИНИ

Притуляк Т. В.

*Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника*

*Науковий керівник: докторка пед. наук,
професорка Білавич Г.В.*

Сьогодення висуває потребу істотних змін ціннісних орієнтацій особистості, що проектує нові вимоги до цілей, змісту освіти, ключовим завданням якої є формування всебічно розвиненої особистості. На це спрямовують також ключові освітні документи, де акцентується на важливості виховання в процесі розвитку дитини, залучення її до системи випрацюваних людством цінностей через формування ціннісного ставлення до дійсності. Вагомим чинником виховання в дошкільному та молодшому шкільному віці є українська народна казка, що допомагає дитині пізнати добро й зло, правду й кривду тощо. За